

ПРИРОДОЗНАВСТВО З КЛАС

***Що таке ґрунт.
З чого складається ґрунт.
Охорона ґрунту.***

**Підготувала: вчитель початкових класів
Іванащенко Лідія Миколаївна**

Тема: Що таке ґрунт. З чого складається ґрунт. Охорона ґрунту.(Слайд 1)

Мета: Формувати уявлення про „ґрунт“, „родючість“; дослідити склад ґрунту.
Розвивати спостережливість, увагу.
Виховувати зацікавленість до дослідницької діяльності, бережливе ставлення до природи. (Слайд2)

Обладнання: Ребус, схеми, склянка з водою, грудочка ґрунту, нагрівач, скло, таблиця „Шари земної поверхні“.

Хід уроку

I. Організація класу. (Слайд 3)

Дзвоник дзвонить, не стихає,
Школярів усіх скликає.
Сядьте зручно, усміхніться
І на мене подивіться,
Зробимо в науку крок –
Починаємо урок.

II. Перевірка домашнього завдання.

Природничий диктант (Слайд 4)

1. Водяна пара – це вода в рідкому стані. (Ні)
2. Перетворення води з одного стану в інший відбувається в природі рідко. (Ні)
3. Вода у природі постійно рухається. (Так)
4. Для того щоб зберегти воду чистою, на підприємствах будують очисні споруди. (Так)
5. Більшу частину води на землі складає солоня вода морів і океанів. (Так)
6. Людям потрібна прісна вода. (Так)

III. Повідомлення теми і мети уроку.

- Розгадай ребус. У ньому зашифровано те, про що піде мова сьогодні на уроці (в ребусі зашифровано слово ґрунт). (Слайд 5)

Г
Г

”

НТ

- Сьогодні на уроці ви дізнаєтесь про ґрунт та з чого він складається.

IV. Вивчення нового матеріалу.

1. Розповідь вчителя з елементами бесіди.

Ґрунт можна порівняти з тоненькою плівкою, що вкрила сушу нашої величезної планети. Але без цієї „плівки” не було б на суші ні рослин, ні тварин, ні людей. Чому? (учні висловлюють свої думки)

Уявіть собі, що ґрунту раптом не стало. А значить не зможуть жити на Землі люди. Ось чому говорять, що ґрунт дорожчий золота. Без золота люди змогли б прожити, а без ґрунту – ні...

2. Робота за таблицею. (Слайд 6)

- Розгляньте таблицю. Чи схожий цей малюнок з тим, що ви спостерігали, коли були біля яру? Ви бачили кілька шарів землі, різних за кольором і товщиною. Верхній шар – темного кольору, під ним залягає світлий шар піску, потім глина. Ще нижче – каміння.

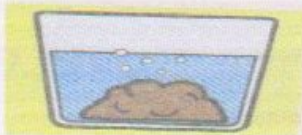
Верхній пухкий, родючий шар землі, в якому ростуть рослини, називається **ґрунтом**.

- Чому ґрунт має темний колір?

- Так, ви пам'ятаєте, що основна частина ґрунту – перегній. Опале листя, рештки відмерлих рослин і тварин повільно перегнивають. Утворюється **перегній**. Перегній чорного кольору. Від нього ґрунт набуває темного забарвлення. Перегній містить поживні речовини, необхідні для росту і розвитку рослин.

3. Практична робота. Проведення дослідів.

З чого складається ґрунт?

Дослід 1. (Слайд 7)

Вкиньте грудочку ґрунту у воду.

Спостерігайте: з неї виходять бульбашки повітря

Дослід 2. (Слайд 8)

Нагріватимемо ґрунт на вогні, тримаючи над ним холодне скло.

Спостерігайте, як на склі з'являються краплинки води.

Дослід 3. (Слайд 9)

Продовжимо нагрівати ґрунт.

Спостерігайте: над ним з'являється димок. Відчувається запах паленого перегною. Порівняйте колір ґрунту до прожарювання і після нього. Як він змінився?

Дослід 4. (Слайд 10)

Прожарений ґрунт покладемо у склянку з водою і розмішаємо. Поставимо на деякий час, щоб вода відстоялася і стала прозорою. Спостерігай: на дно склянки осяде шар піску, а над ним буде шар глини. Порівняй їх за кольором.

Дослід 5. (Слайд 11)

У вогнетривку чашку наллємо зі склянки трохи відстояної води і нагріватимемо її до повного випаровування. Спостерігай: на дні чашки залишилося трохи білої речовини. Це мінеральні солі. Вони були в ґрунті. Потім розчинилися у воді. Після випаровування води перетворилися на маленькі кристалики.

4. Самостійне складання схеми „Склад ґрунту”. (Слайд 12)

V. Фізкультхвилинка (Слайд 13)

Щось не хочеться сидіти,
Треба трохи відпочити.
Руки вгору, руки вниз,
На сусіда подивись.
Руки вгору, руки в боки
І зроби чотири кроки.
Вище руки підніміть,
І спокійно опустіть,
Розведіть їх в сторони,
Щоб були опорою.
Плесніть кілька раз,
За роботу, все гаразд.

5. Робота за підручником.

Самостійне опрацювання статті „Охорона ґрунту”. (Ст.103-104)

- Яке значення має ґрунт у природі?
- Для чого люди використовують ґрунт?
- Яке значення має ґрунт для людини?
- Чому руйнується ґрунт?
- Як треба охороняти ґрунт?

VI. Закріплення нового матеріалу.

1. Тестування (Слайди 14,15)

	1 Верхній, пухкий і родючий шар землі, вкритий рослинністю.		1 ґрунт
	2 Вибери, які речовини входять до складу ґрунту : пісок, глина, вода, повітря, перегній, солі, скло.		2 пісок, глина, вода, повітря, перегній, солі
	3 Головні ознаки ґрунту.		3 родючість
	4 Тварини чи рослини стали першими мешканцями суші?		4 рослини
	5 Найбільш багатий перегноем ґрунт.*		5 чорнозем
	6 Залишки органічних та неорганічних речовин, які містяться в ґрунті.		6 перегній

VII. Підсумок уроку. (Слайд 16)

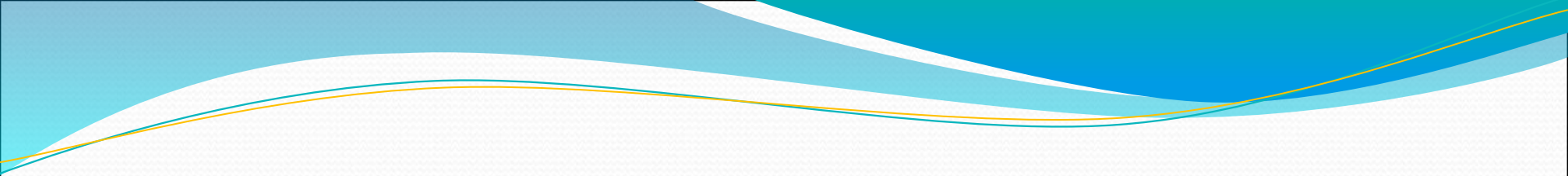
- Що таке ґрунт?
- З чого складається ґрунт?
- Як треба охороняти ґрунт?
- Який вид роботи на уроці сподобався вам найбільше?
-

VIII. Домашнє завдання. (Слайд 17)

Опрацювати с. 101 – 104, дати відповіді на питання. Підготувати повідомлення про заходи щодо збереження ґрунтів.

Мета:

- Формувати уявлення про „ґрунт”, „родючість”; дослідити склад ґрунту.
- Розвивати спостережливість, увагу.
- Виховувати зацікавленість до дослідницької діяльності, бережливе ставлення до природи.

Дзвоник дзвонить, не стихає,
Школярів усіх скликає.
Сядьте зручно, усміхніться
І на мене подивіться,
Зробимо в науку крок –
Починаємо урок.

Природничий диктант

1. Водяна пара – це вода в рідкому стані. (Ні)
2. Перетворення води з одного стану в інший відбувається в природі рідко. (Ні)
3. Вода у природі постійно рухається. (Так)
4. Для того щоб зберегти воду чистою, на підприємствах будують очисні споруди. (Так)
5. Більшу частину води на землі складає солоня вода морів і океанів. (Так)
6. Людям потрібна прісна вода. (Так)

РОЗГАДАЙ РЕБУС

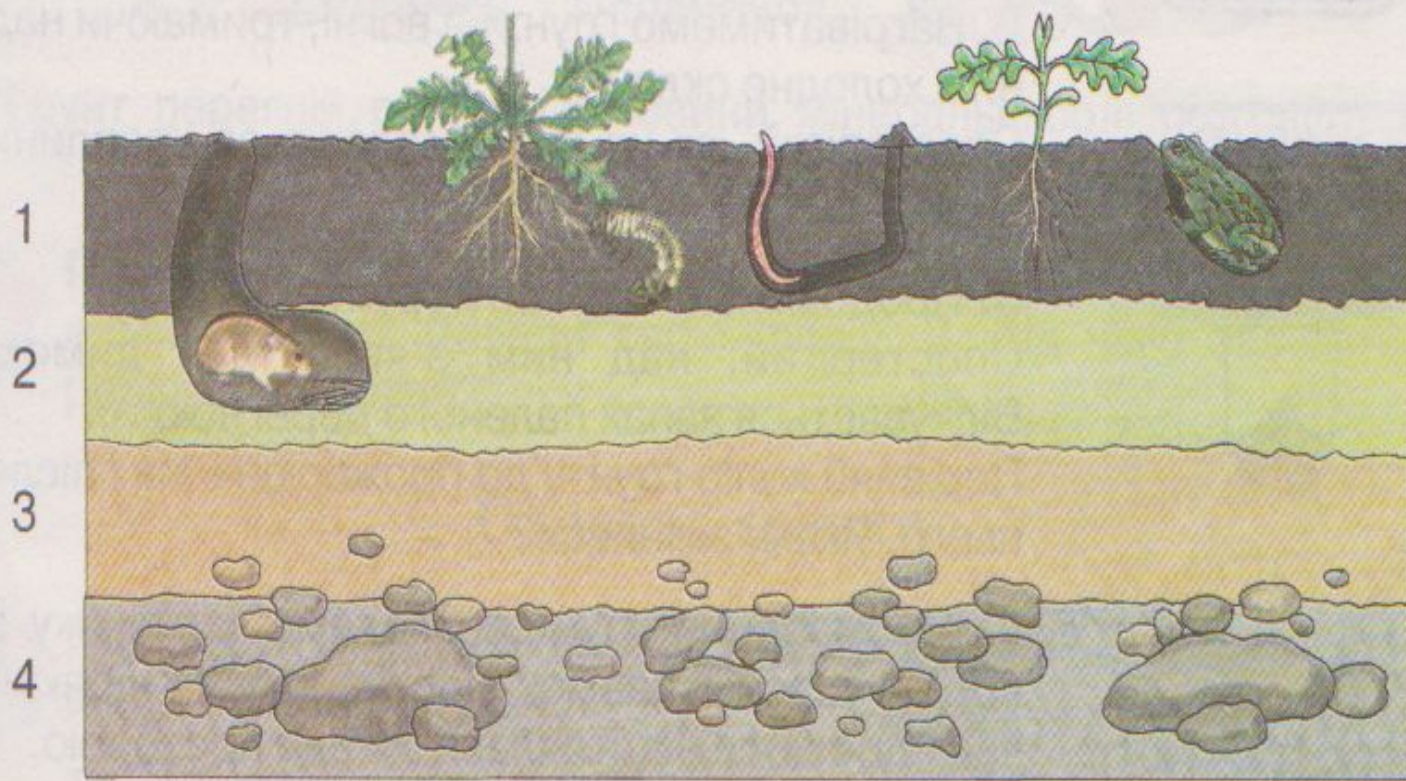
Г

Г

”

HT

Шари земної поверхні: 1 — ґрунт; 2 — пісок; 3 — глина;
4 — каміння.

Дослід 1

Спостерігай: з неї
виходять виходять
бульбашки повітря

Дослід 2

Спостерігай, як на склі з'являються краплинки води.

Дослід 3

Спостерігай: над ним з'являється димок. Відчувається запах паленого перегною.

Дослід 4

Спостерігай: на дно склянки осяде шар піску, а над ним буде шар глини. Порівняй їх за кольором.

Дослід 5

Спостерігай: на дні чашки залишилося трохи білої речовини. Це мінеральні солі.

повітря

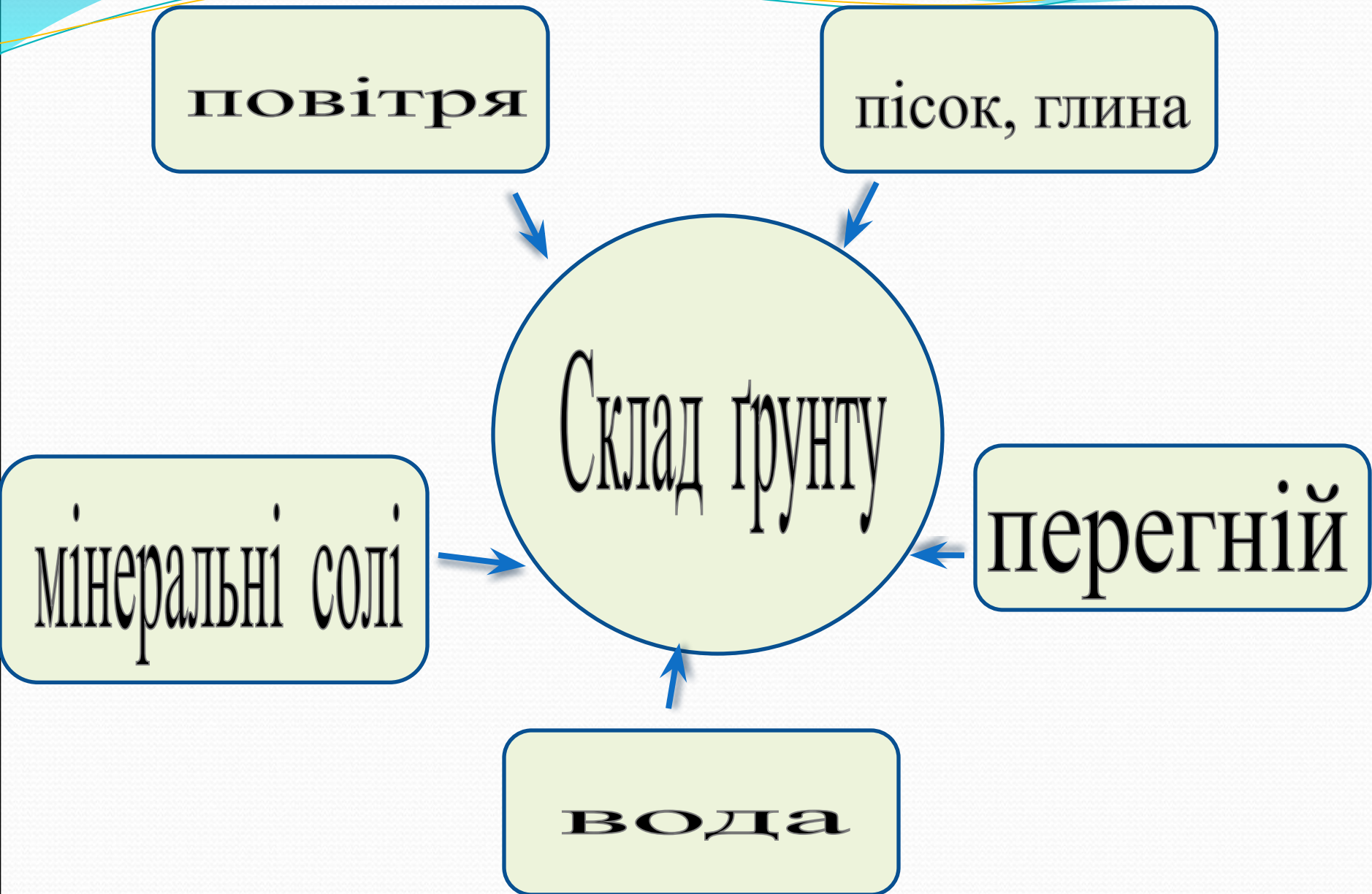
пісок, глина

Склад ґрунту

мінеральні солі

перегній

вода

Фізхвилинка

Щось не хочеться сидіти,
Треба трохи відпочити.

Руки вгору, руки вниз,
На сусіда подивись.

Руки вгору, руки в боки
І зроби чотири кроки.

Вище руки підніміть,
І спокійно опустіть,
Розведіть їх в сторони,
Щоб були опорою.

Плесніть кілька раз,
За роботу, все гаразд.

1 Верхній, пухкий і родючий шар землі, вкритий рослинністю.

2 Вибери, які речовини входять до складу ґрунту : пісок, глина, вода, повітря, перегній, солі, скло.

3 Головні ознаки ґрунту.

4 Тварини чи рослини стали першими мешканцями суші?

5 Найбільш багатий перегноєм ґрунт.

6 Залишки органічних та неорганічних речовин, які містяться в ґрунті.

1 ґрунт

2 пісок, глина, вода, повітря,
перегній, солі

3 родючість

4 рослини

5 чернозем

6 перегній

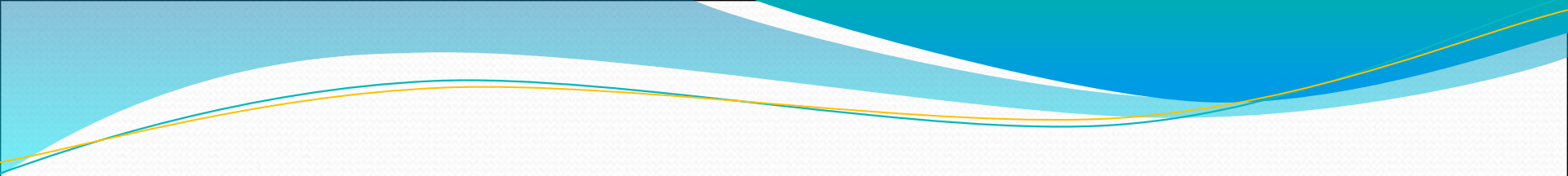
Підсумок уроку.

- Що таке ґрунт?
- З чого складається ґрунт?
- Як треба охороняти ґрунт?
- Який вид роботи на уроці сподобався вам найбільше?

Домашнє завдання.

Опрацювати с. 101 – 104, дати відповіді на питання.

Підготувати повідомлення про заходи щодо збереження ґрунтів.

Презентація підготовлена
вчителем початкових класів
Новоандріївської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Іванащенко Лідією Миколаївною